

„Dlouho jsem přemýšlela nad tím, co mě baví už od dětství. Vyzkoušela jsem za život spoustu věcí (...) Hodně jsem vzpomínala na dětství. Když jsem byla malá (...) tak jsem spoustu času trávila s babičkou. Kromě toho, že po hlavním chodu přichází vždycky zákusěk (za což moc vděčná nejsem), jsem se naučila spoustu ručních prací, mámo jinde i háčkovat.“ Inspirace guerrilla knitting a babička Dana.
— autorka Zuzana Kusínová —

„Od malinka jsem zbožňovala světla ve tmě (...) a jednoduchého malování světlem pomocí aplikací v telefonu nakonec vznikl projekt inspirovaný lidskou přetvářkou, skrýváním pocitů a vším ostatním, co zůstává uvnitř nás, aniž bychom to nechali spatřit světlu světa.“
— autorka Lenka Kozdasová —

„Od dětství mě fascinují květiny. Jako malá jsem u babičky seděla hodiny a hodiny na zahradě a kochala se nejrůznějšími květy.“
— autorka Anežka Lexmanová —

„Zaujata strachem.“ Inspirace dětským strachem a ambivalentní pocitu při sledování hororových filmů. „Stvořila jsem něco, co působí na pověsti člověka. Čítím se mocně.“
— autorka Anna Tichá —

„Už od dětství jsem ráda pomáhala mamce a babičce s pečením, až se to nakonec stalo mým koníčkem. (...) Experimentovala jsem s moukou a lidským tělem, v klidu i v pohybu. Hrála jsem si s ní a vyhazovala ji. Zaměřila jsem se na detaily rukou a nakonec mouku propojila s obličejem.“
— autorka Kateřina Černá —

Kurátorka

Pavla Novotná

Grafický design

Jana Nedomová

Křehnout

Stávat se křehkým a lomivým,
ztrácet vládu, kontrolu,
rozpouštět se a zároveň tuhnout.
Zněžnět a být více vnímavý.
Stávat se pevným a zároveň jemným.

Výstava představuje tvůrčí výstupy z předmětu Výtvarná hra a tvořivost studentek prvního ročníku studijního programu Učitelství pro mateřské školy na PdF MU v Brně, které vznikly v jarním semestru roku 2022. Tématem propojujícím vybrané projekty se stal experiment s vlastní podobou či identitou. Vystavena jsou díla těchto studentek: Anna Tichá, Kateřina Černá, Lenka Kozdasová, Zuzana Kusínová, Anežka Lexmanová, Eva Krajmerová.

Stávat se křehkým a lomivým, rozpouštět se a zároveň tuhnout. Zjemňovat se, zněžnět. Mít odvahu překonat strach z nečekaných výsledků hry a experimentu. Mít sílu proměňovat stereotypy průměrné každodennosti, která vyrůstá z obyčejného života. Nezaleknout se vlastních spontánních reakcí. Dovolit si ztratit nad sebou kontrolu a nechat se inspirovat náhodou či nečekanými okolnostmi. Umět svobodně chybovat, učit se být otevřený a vnímavý. Nechat se vést vnitřní radostí a intuicí. To všechno je součástí tvůrčího procesu, který nám umožňuje jít nezvyklými cestami k nečekaně dobrému výsledku, reagovat na životní situace nově, nešablonovitě. Učí nás, jak si poradit v tísní. Právě tvořivý přístup učitelů pomáhá překonávat nefunkční a zastaralé obsahy a formy vzdělávání. Zážitek z vlastní kreativní cesty přispívá značnou měrou ke kultivaci osobnosti budoucího učitele, neboť vytváří důvěru nejen v možnosti vlastního rozvoje, ale v konečném důsledku i rozvoje svěřených dětí či žáků. Neboť učitel, který prožil pozitivní tvůrčí (výtvarnou) zkušenost, nabyt vědomí vlastní účinnosti (Self-efficacy), získal vlastní „výtvarné sebevědomí“, ten pak přirozeně věří v dětskou schopnost samostatně se tvůrčím způsobem vyjádřit, přijímá a chápe subjektivitu zpodobňování světa. Takový učitel nepotřebuje dětem nabízet osvědčené, ale stereotypní vzory, líbivé předlohy, vlastní představy či šablonovité „zakonzervované“ poznatky o tom, jaký je svět. Ale naopak – vytváří příležitost, aby jej děti mohly objevovat samy, třeba i výtvarnou cestou.

Navracet studenty, budoucí učitele mateřských škol, k jejich zdrojům tvořivosti tak, aby zakusili „flow“ výtvarného procesu, dokázali výtvarně vyjádřit něco bytostně vlastního a reflektovali to, je smyslem předmětu Výtvarná hra a tvořivost. Cílem není vyzkoušet si nové a atraktivní výtvarné techniky, naučit se rukodělné či metodické výtvarné postupy, ale naopak používat běžné, zcela dostupné intermedialní vyjadřovací prostředky k hravému objevování světa, které mají východisko v běžných spontánních činnostech a které jsou každému vlastní již od raného dětství. Návraty do dětství přináší řadu témat a tvůrčích principů, kterým se často věnují i umělci. Umění tak funguje jako spojnice mezi světy dospělosti a dětství a nabízí prostor pro znovuprožití, jiné uchopení, porozumění a osobní rozvoj. Inspirací pro vlastní studentský tvůrčí projekt se tak mohou stát raná okouzlení a zájmy např. dětská záliba sbírat, třídít a vytvářet kolekce z různorodých nalezených předmětů nebo výtvarné hry s identitou. Právě proměny podoby, zkoumání prožitků, pocitů a tělesnosti jsou podstatou výstupů v rámci výstavy.